

**UCHWAŁA NR XXIX/319/2023
RADY GMINY BARGŁÓW KOŚCIELNY**

z dnia 13 października 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023-2028**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688), w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606), Rada Gminy Bargłów Kościelny uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony osób Doznających przemocy Domowej lata 2023-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XV/149/2020 Rady Gminy Bargłów Kościelny z dnia 29 grudnia 2020r w sprawie uchwalenia Gminnego Programu przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie na lata 2021-2025 oraz uchwała Nr XVI/165/2021 z dnia 23 marca 2021r. w sprawie zmiany uchwały Nr XV/149/2020 z dnia 29 grudnia 2020r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Rodzinie na lata 2021-2025 .

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bargłów Kościelny.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

Przewodniczący Rady Gminy

Jarosław Kukliński

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA
2023 – 2028 W
GMINIE BARGŁÓW KOŚCIELNY**

Bargłów Kościelny październik 2023 r.

- I. WSTĘP
- II. PODSTAWA PRAWNA
- III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU
- IV. DIAGNOZA
- V. CELE I ZADANIA PROGRAMU
- VI. FINANSOWANIE PROGRAMU
- VII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU
- VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

I. WSTĘP

Przemoc domowa zdefiniowana jednoznacznie jako zachowania negatywne o dużej szkodliwości społecznej może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Dotknięta nią rodzina przestaje być zdrowym spoiwem budującym wartościową społeczność lokalną. Przemoc dokonywana w zaciszu domowym jest tym groźniejsza dla rodziny im dłużej trwa i nie spotyka się ze skutecznym powstrzymaniem. Jej przejawem może być między innymi przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna oraz zaniedbanie.

- 1) **przemoc fizyczna** - jej celem jest zadanie bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie zdrowia lub pozbawienie życia /popychanie, przetrzymywanie, policzkowanie, kopanie, duszenie, bicie rękami, użycie broni itp./
- 2) **przemoc psychiczna** - to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie strachu/ wyśmiewanie, karanie przez odmowę uczuć, szacunku, stała krytyka, ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, stosowanie gróźb/,
- 3) **przemoc seksualna** - to zachowanie zmuszające do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowanie jej seksualności /wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia itp./
- 4) **przemoc ekonomiczna** - to każde zachowanie, którego celem jest uzależnienie ekonomiczne ofiary od sprawcy /odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny itp./
- 5) **zaniedbanie** - to ciągle nie zaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Osobami stosującymi przemoc mogą być:

1. Dorośli - wobec małżonka, dzieci;
2. Dzieci- wobec rodzeństwa, rodziców;
3. Dorośli i dzieci- wobec osób starszych.

Czynnikami kształtującymi przemoc są przede wszystkim

- czynniki stresujące
- wpływ środowiska /modele kulturowe/
- doświadczanie przemocy w dzieciństwie
- stres sytuacyjny
- negatywne relacje w rodzinie.

Cykl przemocy charakteryzuje się III fazami:

1 FAZA BUDOWANIA NAPIĘCIA:

Nasilenie złości i zaburzeń emocjonalnych w odpowiedzi na sytuację stresową

2 FAZA PRZEMOCY:

Eskalacja gniewu, bezpośredni akt przemocy, rozładowanie napięcia

3 FAZA POJEDNANIA

Spadek natężenia gniewu, poczucie winy, chęć naprawy krzywdy, pojednania z osobą dotkniętą przemocą.

CHARAKTERYSTYKA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC:

Osoby stosujące przemoc domową cechują zahamowania emocjonalne - homofobia, obsesja władzy i sukcesu, wzorzec oparty na zachowaniach agresywnych. Stosowanie odrębnego modelu wychowania chłopców i dziewczynek. Bicie - jako sposób na wprowadzenie swojej woli.

Uwikłanie w cykl przemocy domowej /osoba doznająca przemocy/ - przenoszenie agresji do sprawcy przemocy na dziecko, nierozwiązanie „kryzysu ciąży”; niedojrzałość emocjonalna, brak więzi z dzieckiem /depresja poporodowa/, brak bezpiecznych interakcji.

Minimalizacja konsekwencji swojego zachowania, brak szacunku dla dziecka, nietolerancja i obojętność, nadmierne oczekiwania wobec dziecka, upatrywanie przyczyn agresji w czynnikach zewnętrznych.

Pomimo większej świadomości społecznej tylko zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie odpowiednim organom.

Warunkiem skutecznego działania jest objęcie kompleksową pomocą osób doznających przemocy. Niezbędnymi elementami determinującymi powodzenie podjętych działań jest powszechna edukacja społeczeństwa, kompleksowa informacja i poradnictwo oraz realizacja

zaplanowanych zadań w sposób zintegrowany i ciągły.

Odbiorcami Programu są osoby doznające przemocy, osoby stosujące przemoc, pracownicy instytucji i służb pracujących z tymi osobami oraz społeczność lokalna.

II. PODSTAWY PRAWNE

Gminny Program został opracowany zgodnie z:

1. Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
2. Ustawą z dnia 15 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy
3. Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
4. Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
5. Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
6. Ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy
7. Ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. - kodeks postępowania karnego

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Głównym założeniem Programu jest stworzenie systemu zintegrowanych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na terenie gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

W sytuacjach wymagających interwencji kryzysowej koordynacją działań zajmować się będzie Lokalny Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bargłów Kościelny, w którym przedstawiciele podmiotów realizujących Program, po zdiagnozowaniu sytuacji w rodzinie wymagającej pomocy, ustalą plan działań i wyznaczą jego wykonawców.

Program opierać się będzie przede wszystkim na profilaktycznym przeciwdziałaniu. Istotną rolę podejmowanych w Programie działań będą prowadzone kampanie informacyjne, programy edukacyjne, poradnictwo i doradztwo.

Program zakłada także doskonalenie poprzez szkolenie kadr przygotowanych do skutecznego zapobiegania i interwencji w razie kryzysu w rodzinie.

Te wszystkie elementy Programu pomogą zmienić funkcjonujące w świadomości wielu osób błędne wyobrażenie o skali zjawiska, jego skutkach społecznych, przyczynach i potrzebie przeciwstawiania się tego typu problemom.

Zmiana mentalności społecznej wspomogą działania mające na celu powstrzymanie przemocy, zapewnienie bezpieczeństwa jej ofiarom, przełamanie obojętności wobec niej i pomoże w napiętnowaniu tego zjawiska i jego sprawców.

IV. DIAGNOZA

Przemoc domowa należy do grupy problemów społecznych objętych pomocą społeczną. Głównym narzędziem przeciwdziałania przemocy domowej jest procedura „Niebieskiej Karty”. Procedura NK to dokumentacja, długofalowy plan pomocy wszystkim członkom rodziny, współpraca z przedstawicielami innych instytucji i organizacji powołanych do udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, interwencja wobec osoby stosującej przemoc, monitorowanie sytuacji rodziny.

Tab. 1 Niebieskie Karty w latach - 2019 - 2022

	2019	2020	2021	2022
NK założone przez policję	10	4	20	14
NK założone przez pracowników OPS	5	4	8	3
NK założone przez GKRPA	0	0	0	0
NK przekazane z placówki oświaty	0	0	0	0

* Dane własne

Z rodzinami objętymi Procedurą NK pracują Grupy Robocze powołane przez Lokalny Zespół Interdyscyplinarny. W skład Grup Roboczych wchodzi przedstawiciele instytucji uprawnionych do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Niezbędnymi elementami determinującymi powodzenie podjętych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest powszechna edukacja społeczna, informacja i poradnictwo.

Osoby, które potrzebują pomocy w trudnych sytuacjach życiowych szukają jej w najbliższym otoczeniu, w swoim środowisku lokalnym. Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej powinien być odpowiedzią na ich potrzeby. Aby dokładniej i szerzej poznać ich potrzeby dokonano diagnozy najważniejszych problemów, wykorzystując narzędzie badawcze, jakim jest Ankieta diagnozująca problemy społeczne w gminie Bargłów Kościelny.

Analizując ankiety na pytanie „Czy zna Pan/Pani przypadki występowania przemocy domowej na terenie Gminy Bargłów Kościelny” aż 80 % ankietowanych odpowiedziało pozytywnie.

Ankietowani uważają, że głównymi przyczynami zjawiska przemocy w pierwszej kolejności są używki, druga główną przyczyną są problemy finansowe.

Respondenci sądzą, że najskuteczniejszymi działaniami zmierzającymi do przeciwdziałania przemocy będzie lepsza znajomość lokalnej oferty pomocowej, lepsza koordynacja działań służb i instytucji oraz zwiększenie bezpieczeństwa osób poszkodowanych.

10% ankietowanych nie czuje się bezpiecznie na terenie gminy. Poczucie poprawy bezpieczeństwa mają dać większe liczby patroli policji, ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu dla młodzieży oraz akcje społeczne w zakresie profilaktyki uzależnień.

Na zadane pytanie: „Kto według Pana/Pani wiedzy jest najczęściej ofiarą przemocy domowej „ ankietowani w pierwszej kolejności wskazali na kobiety a następnie na dzieci i mężczyzn.

60% ankietowanych wskazało, że w każdej rodzinie może występować zjawisko przemocy.

Aczkolwiek w rodzinach nadużywających alkoholu problem ten występuje częściej. Analiza ankiety oraz dane własne należy wyłonić 3 główne cele strategiczne:

- I. Wsparcie dla rodzin zagrożonych przemocą
- II. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wspieranie grup marginalizowanych społecznie zagrożonych przemocą domową
- III. Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Bargłów Kościelny.

rodzinie, na rynku pracy.

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Zadania	Wykonawcy	Budżet
Wsparcie dla rodzin zagrożonych przemocą	Promocja wartości rodzinnych	Aktywizacja dzieci i rodzin w ich środowisku lokalnym w okresie letnim i zimowym Organizowanie imprez, spotkań, warsztatów, konkursów i wycieczek integrujących dla dzieci i rodziców	Gmina, GOPS, szkoły, przedszkola, Zespół Interdyscyplinarny, org. pozarządowe, parafie inne podmioty	Środki własne gminy, środki pozyskane w ramach funduszy UE, organizacje pozarządowe
	Wspieranie rodzin, w procesie wychowawczym	Spotkania konsultacyjno-doradcze dla rodziców ze specjalistami - psychologami i pedagogami	Gmina, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, inne podmioty, organizacje pozarządowe	
	Wzrost kompetencji rodzicielskich i wspomaganie rodzin w procesie wychowania	Stałe monitorowanie sieci punktów sprzedaży alkoholu	Gmina, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny GKRPA,	
		Warsztaty kompetencji rodzicielskich, pedagogizacja rodziców	Gmina, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny szkoły, przedszkola,	
	Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania	Organizacje pozarządowe		

	Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie gminy Bargłów Kościelny	Uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, konferencjach, doradztwie dla przedstawicieli instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej		
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wspieranie grup marginalizowanych społecznie, w szczególności zagrożonych przemocą domową	Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla osób zagrożonych przemocą domową	Działania na rzecz wspierania / utworzenia punktów informacyjno-konsultacyjnych dla osób uwikłanych w przemoc domową.	Gmina, GOPS, organizacje pozarządowe, inne podmioty, Zespół Interdyscyplinarny	
	Wspieranie organizacji i instytucji pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc domową	Współdziałanie na rzecz integracji grup zagrożonych przemocą w rodzinie, ze środowiskiem szkolnym, zawodowym, sąsiedzkim, lokalnym	Gmina, GOPS, GKRPA, GOK, GBP, szkoły, Zespół Interdyscyplinarny, inne podmioty, parafie, organizacje pozarządowe	Środki własne gminy, środki pozyskane w ramach funduszy UE, organizacje pozarządowe
	Promowanie zdrowego stylu życia	Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży w ramach godzin lekcyjnych w szkołach w formie spotkań i pogadanek z przedstawicielami		

		służby zdrowia, Policji, GOPS, organizacji pozarządowych. Kampanie prozdrowotne kierowane do mieszkańców gminy. Organizowanie akcji z zakresu bezpieczeństwa, a w szczególności przeciwdziałania przemocy domowej		
	Aktywizowanie osób starszych, niepełnosprawnych oraz innych grup marginalizowanych społecznie, w szczególności zagrożonych przemocą domową	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zagrożonych przemocą domową.	Gmina, GOPS, PUP, Zespół Interdyscyplinarny	Środki własne gminy, środki pozyskane w ramach funduszy UE, organizacje pozarządowe
		Stworzenie miejsc spotkań/ integracji dla osób starszych	GOK, GBP, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny	
Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Bargłów Kościelny	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa na terenie gminy	Kampanie promujące życie bez przemocy	Gmina, GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Policja, organizacje pozarządowe, inne podmioty.	
		Zwiększenie liczby patroli policyjnych	Policja	

IV. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródło finansowania zadań wynikających z Programu stanowić będą środki pochodzące z budżetu gminy, dotacje celowe oraz środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

V. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Bieżącą ocenę Programu i jego procedur zajmuje się Lokalny Zespół Interdyscyplinarny Gminy Bargłów Kościelny. Poszczególne działania i procedury podlegać będą monitoringowi, mającemu na celu stałą poprawę efektywności i szybkości reakcji na zaistniałe

przypadki przemocy. Corocznie Program poddany zostanie ewaluacji dokonywanej na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych i mierzalnych wskaźników Programu.

W ewaluacji poddane ocenie zostaną rezultaty uzyskane w wyniku porównania z następującymi wskaźnikami:

- liczba rodzin zarejestrowanych i zdiagnozowanych jako środowiska zagrożone występowaniem przemocy, w stosunku do roku poprzedniego;
- liczba wdrożeń „Niebieskiej Karty”;
- liczba rodzin, którym udzielono pomocy;
- główne przyczyny występowania przemocy;
- liczba osób i rodzin objętych terapią;
- liczba zarejestrowanych zjawisk przemocy;
- liczba interwencji kryzysowych
w tym liczba osób, którym udzielono schronienia zastępczego i innych form pomocy;
- liczba sprawców objętych programami korekcyjnymi- edukacyjnymi;
- liczba szkoleń dla kadry służb pomocy społecznej i innych podmiotów realizujących Program;
- liczba wdrożonych programów edukacyjnych;
- liczba kampanii informacyjnych w środowisku lokalnym.

VI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Koordynację Programu powierza się kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bargłowie Kościelnym.
2. Sprawozdanie z realizacji Programu opracowuje koordynator Programu i przedstawia je Wójtowi Gminy Bargłów Kościelny do końca marca następującego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.
3. Wójt Gminy po zatwierdzeniu sprawozdania przedstawia je do przyjęcia Radzie Gminy w Bargłowie Kościelnym.

Uzasadnienie

Podjęcie uchwały wynika ze zmiany przepisów, które wprowadziła ustawa z dnia 9 marca 2023 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2023.535).